

می‌شود؛ موجب بهبود ثبات مالی می‌شود. به علاوه می‌توان انتظار داشت که سرمایه اجتماعی به بانک‌ها این امکان را می‌دهد تا رشد اعتباری کندتر و در نتیجه ریسک اعتباری کمتری داشته باشند. بنابراین بلای رشد بی‌رویه نقدینگی و تورم نیز در ادامه کاهش سرمایه اجتماعی، مانند افتادن پشت سرهم مهره‌های دومینو، بهم مربوط است.

متغیرهای سرمایه اجتماعی در جامعه

«بوردیو»، «پانتام» و «کولمن»^۲ از مهمترین نویسندگان در زمینه سرمایه اجتماعی هستند. آنها سرمایه اجتماعی را به عنوان منبعی برای رفاه اقتصادی، دموکراسی در سطح ملی و دولتی و کنش جمعی ناشی از کسب سرمایه انسانی در قالب آموزش در نظر می‌گیرند. برای ظهور سرمایه اجتماعی باید بیش از یک نفر دور هم جمع شوند و با یکدیگر ارتباط و تعامل داشته باشند. تا زمانی که افراد و گروه‌های انسانی در کنار یکدیگر قرار نگیرند، عواملی که سرمایه اجتماعی را شکل می‌دهند به وجود نمی‌آید.

این عوامل شامل اعتماد، کمک‌های اجتماعی مانند عضویت در مراکز خیریه و NGOها، رعایت هنجارها و قوانین، رأی دادن و غیره است که به طور کلی که باعث افزایش رفاه و آرامش جامعه می‌شود. بنابراین سطح سرمایه اجتماعی کشورها مناطق و شهرها را می‌توان به وسیله این متغیرها که سرمایه اجتماعی را نمایان می‌سازند، تعیین کرد.

البته برای سرمایه اجتماعی و رشد اقتصادی متغیرهای مختلفی به کار می‌رود. برای مثال اکثر محققان از سؤال

اعتماد جمعی استفاده می‌کنند. آنها می‌پرسند: آیا به طور کلی می‌توانید به اکثر مردم اعتماد کنید یا در برخورد با آنها باید بسیار مراقب باشید؟ درصد افرادی که به این سؤال پاسخ مثبت می‌دهند را می‌توان به عنوان یک شاخص سرمایه اجتماعی در نظر گرفت اما برخی از شاخص‌های دیگری مانند همکاری، نرخ مشارکت در انتخابات، بهره‌وری، اعتماد و شبکه‌های ارتباطات اجتماعی سودمند استفاده می‌کنند.

با این تفاسیر، انتظار می‌رود کشورها و منطقه‌هایی که سطوح بالاتری از سرمایه اجتماعی را دارند، همکاری مردم در رشد و تولید بیشتر است و در نهایت سرانه تولید ناخالص داخلی بالاتر و رشد اقتصادی سریع‌تری خواهند داشت.

نتایج پژوهش‌ها در حوزه سرمایه اجتماعی

در سال‌های اخیر ارتباط بین سرمایه اجتماعی و رشد اقتصادی موضوع بحث بسیاری از مطالعات بوده است. اکثر محققان در این دیدگاه که سرمایه اجتماعی مؤلفه مهمی است که بر عملکرد اقتصادی اثر می‌گذارد، توافق دارند. در برخی از مقالات، هرچند به تعداد کم، هیچ ارتباطی بین این دو عامل یافت نشد و یا حتی میان آنها ارتباط منفی پیدا شد اما در نهایت در اکثر موارد سرمایه اجتماعی در رشد اقتصاد مؤثر بود.

جدول ۱ مطالعات و مقالات منتخبی را نشان می‌دهد که اعتماد را به عنوان شاخص سرمایه اجتماعی در نظر می‌گیرند و تأثیر آن را بر رشد اقتصادی نشان می‌دهند.

در جدول شماره ۱، ۲۳ پژوهش به عنوان مثال ذکر شده که در ۱۶ پژوهش، اثر مثبت سرمایه اجتماعی